

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: apararat@csp.md

24 martie 2025 nr.5/1-01d/25-

676 Doamnei Veronica ROȘCA
Președinta Comisiei juridice, numiri și imunități

674 Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra justiției

În contextul procesului de legiferare a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (unele aspecte organizatorice privind comisiile de evaluare externă a judecătorilor și a procurorilor) – **nr.unic 67/05.03.2025**, transmitem alăturat Opinie instituțională complementară aferent proiectului de act normativ.

Anexă: potrivit textului, pe 3 file.

Cu respect,

Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor

Dumitru OBADĂ

**Opinie instituțională complementară
în contextul proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative
(unele aspecte organizatorice privind comisiile de evaluare externă a
judecătorilor și a procurorilor) – nr.unic 67/05.03.2025**

În contextul votării în primă lectură, la data de 5 martie 2025, de către Parlamentul Republicii Moldova, a Proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind unele aspecte organizatorice legate de comisiile de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor), înregistrat cu nr. unic 67, formulăm prezenta opinie suplimentară, însoțită de observații și propuneri de completare.

Prezentele propuneri sunt formulate în spiritul îmbunătățirii cadrului normativ propus, în special cu referire la Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, având în vedere necesitatea consolidării funcționalității sistemului Procuraturii.

Cadrul normativ incident: art.3 alin.(1) lit.h) din Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative:

Articolul 3. Subiecții evaluării

(1) În temeiul prezentei legi sunt evaluați:

a) judecătorii care, din 1 ianuarie 2017 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au exercitat funcția de președinte și/sau vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru un termen mai mare de un an;

b) judecătorii curților de apel aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi;

c) procurorii care, din 1 ianuarie 2017 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au exercitat funcția de Procuror General, de adjunct al Procurorului General, de procurori șefi ai secțiilor Procuraturii Generale, inclusiv cei care au ocupat aceste funcții sau care au asigurat interimatul acestora pentru un termen mai mare de un an;

d) procurorii care, din 1 ianuarie 2017 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au exercitat funcția de procuror-șef al unei procuraturi și de adjunct al procurorului-șef al unei procuraturi, inclusiv cei care au ocupat aceste funcții sau care au asigurat interimatul acestora pentru un termen mai mare de un an;

e) procurorii procuraturilor specializate, inclusiv cei delegați în cadrul acestora din 1 ianuarie 2017 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru un termen mai mare de un an;

f) judecătorii și procurorii, prevăzuți la lit. a)–e), care sunt suspendați din funcție;

g) candidații care, până la 31 decembrie 2025, câștigă concursurile pentru ocuparea funcțiilor indicate la lit. b) și e);

h) cel mult doi candidați la funcțiile indicate la lit. a), c) și d) care au acumulat cel mai mare punctaj în concursurile desfășurate până la 31 decembrie 2025.

În acest sens, cu titlu introductiv, amintim că recent a fost reorganizată și optimizată structura sistemului Procuraturii¹, devenind vacante mai multe funcții de conducere. Astfel, ca efect al respectivelor remanieri structurale, precum și din contul celor care nu au reușit a fi ocupate, la acest moment, în sistem, se înregistrează o cifră² de 25 de posturi vacante de procuror – șef și 47 de funcții de adjunct al procurorului –

¹ Hotărârea CSP nr. 1-391/2024 cu privire la Conceptul privind reorganizarea și optimizarea structurii sistemului Procuraturii

² Situația posturilor vacante la 01.04.2025

șef (inclusiv 10 funcții de adjunct a procurorului – șef al procurturilor specializate, care, chiar dacă au un regim separat de numire/desemnare în funcție, nu sunt exceptați de la evaluarea externă etică și financiară - vetting).

Această realitate subliniază nevoia stringentă de a asigura ocuparea funcțiilor vacante într-un termen cât mai scurt, prin proceduri de concurs transparente și rapide, care să conducă la numirea efectivă a titularilor. Cu toate acestea, cadrul normativ actual, reglementat prin art.3 alin.(1) lit.h) din Legea nr.252/2023, stabilește obligația evaluării externe anterioare numirii în funcție a candidaților, ceea ce poate conduce la întâzieri semnificative în finalizarea procedurilor și, implicit, la menținerea interimatului.

Aceste efecte negative, în special perpetuarea exercitării funcțiilor de conducere prin interimat, sunt determinate, în mare parte, de ritmul lent de desfășurare al activității Comisiei de evaluare a procurorilor (Comisia vetting). Potrivit termenelor stabilite în Legea nr. 252/2023, evaluarea externă a tuturor subiecților vizați ar trebui, teoretic, să fie finalizată până la sfârșitul anului 2025.

Cu toate acestea, până la momentul actual, procesul de evaluare se desfășoară într-un ritm semnificativ mai lent decât cel anticipat de legiuitor. Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor s-a pronunțat până în prezent doar asupra unui singur raport transmis de Comisia de evaluare, raport care viza un procuror din lista transmisă în luna mai 2024 și care cuprindea 67 de procurori ai Procuraturii Anticorupție.

În același context, menționăm că estimările inițiale privind numărul total al subiecților ce urmeau a fi evaluați în baza art.3 alin.(1) lit. c)–f) din Legea nr.252/2023 indicau un număr de aproximativ 220 de procurori³. Această cifră nu include eventualii candidați care ar urma să ocupe funcții vizate de literele g) și h), ceea ce ar adăuga, estimativ, încă circa 150 de procurori, ajungând astfel la un total de aproximativ 370 de subiecți.

Respectiv, până la finalizarea vetting-ului acestor subiecți, se va perpetua în mod inevitabil institutul interimatului în funcțiile de conducere din cadrul Procuraturii. Această situație nu doar afectează organizarea internă, ci creează un cadru managerial instabil, lipsit de autoritate și previzibilitate.

Exercitarea îndelungată a funcțiilor de conducere în regim de interimat reduce capacitatea reală de asumare a deciziilor, afectează continuitatea instituțională și limitează aplicarea unor strategii pe termen lung. Interimarii nu dispun de garanțiile necesare pentru a implementa politici durabile și eficiente, fiind expuși oricând posibilității sistării acestor interimate de către Procurorul General, în lipsa unor temeuri clare și obiective.

În acest sens, este relevantă jurisprudența Curții Constituționale, care, prin Hotărârea nr. 9 din 21 mai 2013, a statuat că interimatul este o soluție temporară, justificată exclusiv prin necesitatea de a evita blocajele instituționale cauzate de imposibilitatea titularului de a-și exercita atribuțiile. Curtea a subliniat că scopul

³ Potrivit Notei informative la Proiectul Legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative

interimatului este acela de a asigura continuitatea provizorie în activitate, până la numirea unui titular, iar menținerea acestuia pe perioade îndelungate contravine principiilor de stabilitate și eficiență instituțională (§69 din hotărâre).

Prin urmare, starea de fapt actuală – caracterizată printr-un număr semnificativ de funcții ce urmează a fi exercitate prin interimat și prin durata incertă/excesivă a acestora – denotă o abatere de la spiritul și litera Constituției, transformând o măsură excepțională într-o practică generalizată.

Această realitate reclamă adoptarea unor soluții legislative imediate, care să permită numirea în funcții a candidaților selectați, cu evaluarea ulterioară a acestora pe parcursul mandatului, astfel încât să fie asigurate, simultan, funcționalitatea instituțională și exigențele reformei prin evaluare externă.

În acest context, se impune menționarea faptului că, în perioada imediat următoare, Consiliul Superior al Procurorilor urmează să se pronunțe asupra interimatelor dispuse prin ordinele Procurorului General, aferente funcțiilor de conducere vacante. Deși avizarea interimatului este o atribuție legală a CSP, situația actuală impune cu prioritate inițierea procedurilor de concurs pentru ocuparea definitivă a acestor funcții.

Cu toate acestea, chiar și în ipoteza organizării rapide a acestor concursuri, obligația transmiterii candidaturilor câștigătorilor către Comisia vetting înainte de numirea în funcție va genera întârzieri considerabile în ocuparea efectivă a posturilor. Astfel, numirea va depinde de finalizarea procesului de evaluare externă, care, la acest moment, așa cum se constată, se desfășoară într-un ritm destul de lent.

Mai mult, se notează că această situație este de natură să anuleze inclusiv oportunitatea concursurilor și să afecteze actualitatea și relevanța evaluărilor realizate în cadrul selecției, întrucât finalizarea procedurilor de vetting înainte de numirea în funcție prelungește nejustificat intervalul dintre selecție și exercitarea efectivă a funcției, cu riscul ca rezultatele concursurilor să își piardă valabilitatea sau să nu mai reflecte realitățile instituționale în momentul aplicării acestora.

Prin urmare, în lipsa unor măsuri legislative de modificare, se prefigurează riscul ca procesul de ocupare a funcțiilor de conducere în sistemul procuraturii să fie afectat în continuare de întârzieri semnificative, cu impact negativ asupra stabilității și eficienței instituționale.

Pentru a depăși această dificultate practică, se propune modificarea art.3 alin.(1) lit. h) din Legea nr. 252/2023, în sensul în care transmiterea subiectului spre evaluare externă să se realizeze după numirea în funcție, și nu la etapa de candidat. Această ajustare legislativă nu presupune renunțarea la procesul de evaluare, ci o resituare logică a momentului procedural, care să permită desfășurarea concomitentă a reformei și a procesului de ocupare efectivă a funcțiilor vacante.

Modificarea propusă este necesară pentru a adapta cadrul legal la realitățile administrative și ritmul efectiv de aplicare a vettingului, fără a afecta obiectivele de reformă. Această ajustare reprezintă o soluție de compromis echilibrat, care protejează integritatea procesului, dar în același timp oferă flexibilitatea necesară pentru consolidarea conducerii instituționale.